

DINARSKÉ PLANOTE CELINSKE SLOVENIJE

= nadaljevanje hrvaškega krasa **RELIEF**: APNENCI; NI daljših površinskih vodnih tokov; 1. kraško razčlenjena **PRAVA PLANOTA**; 2. nad planoto dvigajoči se **VRHOVI HRBTI ČOKI**; **S ROB**: DOLOMITI + REČNI RELIEF z dolinami in kraškim rečnim omrežjem (**FLUVIOKRAS**); KRAS: prevlada plitkih prsti, kamni, velika talna sušnost **REDKO POSELJENO + GOZDNATO OBMOCJE**; **POVRŠINSKA REČNA MREŽJA**: **ponornice** v DNU KRAŠKIH DEPRESIJ, v KRAŠKIH POLJIH + UVALAH (ni dovolj vode za industrijo) >> gosteja agrarna naselitev + rast mezoregionalnih središč **NAJVEČJA REČNA DOLINA**: Dolina Čabranke + Kolpe (nima povezovalne vloge) **PODOLJA**: prometna vloga (Notranjsko in Dolenjsko podolje) **GOSPODARSTVO**: **NOVO MESTO**: ind. središče **INDUSTRIJA**: lesna (ker gozdi) + kovinska (rabimo malo vode). **ROBNE VIŠOKE DINARSKÉ PLANOTE** **NANOS, HRUŠICA, TRNOVSKI GOZD, BANJŠICE**: iz jurskih + krednih apnencev z dolomiti // od 600-1000 m // oazna **NASELJA** na Banjšicah, J+Z Trnovskega gozda; redka na Hrušici, na Nanosu jih ni; nižje večja agrarna naselja na **ČRNOVRŠKI PLANOTI**; GOZD **JAVORNIKI, SNEŽNIK** manj planotasto; **JAVORNIKI**: gozdnata vzpetina s slemeni + vrhovi; **SNEŽNIK**: širši, bolj planotast; razčlenjen z **uvalami, vrtačami**; ALPSKO TRAVJE, **LES** (lesna tovarna v Cerknici, Ilirski Bistrici) + **PITNA VODA** (izvir Malenščica na Planinskem polju, izvir Idrijce, Hubelj) **VIŠOKE DINARSKÉ PLANOTE**: planote malo nad 400 m, vzpetine 1000-1200 m so OVIRA za Z, JZ, J vetrove: **PADAVINE**: 1300-3000 mm, naraščajo okrog Postojne; največ padavin pozno jeseni, tu **VELIKO PITNE VODE**; **REDKA POSELJENOST**. **NAJVEČ GOZDA** v SLO (bukev, jelka) + divjad **PRSTI**: plitva, kamnita tla; debelejša prst v kraških kotanjah + tekoča voda, naplavina, ravnina **SUHE + SLEPE DOLINE, UVALE, KRAŠKA POLJA** so območja **ZGOŠČENE NASELITVE + KMETIJSTVA** **PIVKA** nadaljevanje Notranjskega podolja; odprta proti primorju in celinski Slo **RELIEF**: PLITVA KOTANJA: osrednji del **POSTONJSKO KRAŠKO POLJE** s ponamicami; JUŽNA PIVKA: fluvio-kraški ravniki iz **FLIŠA** podzemelske vode; RAZVODNICA med ČRNIM in JADRANSKIM MORJEM **GOSPODARSTVO**: **POSTOJNA** prometno, trgovsko, turistično (Postojnska jama) središče; lesna, kovinska, prehrambena; **PIVKA** lesnopredelovalna PROMET: razcep slovenskega prometnega križa: smer Vipavska dolina, Gorica; smer Senožeče; smer Trst, Koper **ŽELEZNIŠKO KRIŽIŠČE**: Reka, Trst // Koper, Pula **POSTOJNSKA VRATA** združitev prometnih poti **NOTRANJSKO PODOLJE** **RELIEF**: jarek med kraškim planotami; DVE PREČNI PODOLJI: 1. Kalce, Logaško polje 2. Planinsko polje **OBMOČJE KRAŠKIH POLJ**: Babno, Loško, Cerkniško, Unško – Rakovško, Planinsko; krajinski park **RAKOV ŠKOCJAN**; VODNE JAME: Križna, Karlovica, Planinska, Najdena, Logarček, Postojnska jama (železnica); **GOSPODARSTVO**: **KMETIJSTVO**: živinoreja **INDUSTRIJA**: lesna (**ČERKNICA, LOGATEC, RAKEK, POSTOJNA, PIVKA**), kovinska (**LOŠKA DOLINA, UNEG, LOGATEC** (tekstilna)) **PROMET**: prometna os (od Vrhnike do Logaca, Unško-Rakovškega + Postojnskega polja – avtocesta + železnica **KRIMSKO VIŠAVJE** **RELIEF**: višavje iz karbonatnih kamnin; 700-1000 m; na J dolomiti; IŠKA + IŠKI VINTGAR (globoke doline); Mokres, Krim; **GOSPODARSTVO**: **RAKITNA** na kraškem polju + ponikalnica **RASTJE**: gozd **BLÓŠKO-POTOČANSKA PLANOTA** **RELIEF**: 9/10 nad 600 m, med najvišjimi regijami; DOLOMITI s plitvo prstjo **PODNEBJE**: padavine od 1300-1800 mm **DOBRI POGOJI ZA ŽIVINOREJO**; VODE na POVRŠJU, ker dolomiti delno neprepustni; slepe in suhe doline, uvale, kraško polje na Blokah >> v teh depresijah **GLAVNA NASELJA**; **LOŠKI POTOK** (podolje – niz uval, rečnih + suhih dolin); **DRAGARSKA DOLINA**

(DRAGA) tuki včasih Nemci (Kočevarji); **GOZD**: MAJHNI IND obrati (prebivalci hodijo delat v večje kraje); **VELIKOLAŠČANSKA POKRAJINA** hribovito + gričevnato ozemlje; med 400-600 m in 600-1000 m; **POVRŠINSKA REČNA MREŽJA**, ker neprepustni in delno prepustni dolomiti; ponikalnice; valovit relief **NASELJENOST**: gosta, manjša naselja; **GOZD**: ŽIVINOREJA; **VELIKE LAŠČE** **DOBREPOLJE** suho kraško polje; Rašica (ob visoki vodi preplavi SZ + voda iz Male gore v Struge); SV del najširši + najbolj poseljen + njive + travniki **VIDEM** manjši ind obrati **RIBNIŠKO-KOČEVSKA DOLINA** nekdanj zaslužek **KROŠNJARSTVO** (Kočevarji) + **SUHA ROBA** (Ribnica) + **FURMANSTVO**; **GOSPODARSTVO**: **RIBNICA** središče **RIBNIŠKEGA**: večja naseljenost, manj gozda, ob poplavalh več vode (Ribnica, Bistrica) //kovinska, lesna, tekstilna **KOČEVSKO**: bolj odprta, vrtačaste terase, gozd, pašniki **KOČEVIJE** kovinska, kemična, tekstilna **PREBIVALSTVO**: več na Kočevskem polju v jedru, na podeželju upadlo **NAJBOLJŠA ZEMLJA** travniki na otoku sedimentov S od mesta (tu prej črni premog – ostanek **Rudniško jezero**) **RIBNIŠKO IN KOČEVSKO GOROVJE** apnenc + kras; 600-1000m; plitva prst; 1500-1700 mm **PADAVIN**; **GOZD**: jelke, bukke, listavci; **REDKA POSELJENOST**: v uvalah in suhih dolinah **raztresene vasi + gozdarske postojanke**, živinorejske farme; **POLJANSKA DOLINA DOLINA** **GORNJE KOLPE in ČABRANKE** dolomiti + neprepustne kamnine ustvarjajo **DOLINAST relief**; 250-450 mm; **DOLINA KOLPE** nad **KOSTELOM**: omogoča cestni promet Kočevje-Brod na Kolpi-Delnice; **DRŽAVNA MEJA**; močno izseljevanje; otežen promet; **GORJANCI** orografsko sredogorje; strmi, kraški, gorati; v sredi preide v gorice; **V del DOLOMITI**: dolinast relief **Z del**: planote + kraški; naselja pod 600 m; prehodno ozemlje med Dinarsko in Subpanonsko SLO. **NIZKE DINARSKÉ PLANOTE NOTRANJE SLOVENIJE** nižje, segajo do Posavskega hribovja; pod 400 m, redki vrhovi do 600 m; **APNENCI + DOLOMITI iz TRIASA**; debelejša prsti + rjave do rdeče; 1200-1500 mm padavin; **GOSTA KMETIJSKA POSELJENOST** **SUHA KRAJINA** 200-400 m; **V SUHA KRAJINA** kraške depresije do gladine kraške vode **Z SUHA KRAJINA** uvale + suhe doline, redkejša naseljenost + večja gozdnatost; **PROMETNA OS = ZG. KRŠKA KOTLINA**: teče Krka; v globokem kanjonu na **LEHNIAKOVH PRAGOVIH**; nad kanjonom = **APNENIŠKA TERASA**; omogoča gosto naseljenost; KRKA: prtok Višnja + voda iz izvirov **ŽUŽEMBERK** **ZAGRADEC** drobna ind; elektrotehnična; vinogradi ob Krki navzdol **DOLENJSKO PODOLJE + TURJAŠKO POKRAJINO** nižji svet z železnico LJ-NM; iz **DOLIN + KOTLIN** iz dolomita; voda ponika v apnenec; pod 400 m; **GOSTA NASELJENOST**; **GROSUPLJE** raste zaradi domače industrije: kovinska, lesna, kemična **TREBNJE** kovinska, lesna, kemična; pomembno železniško križišče **NOVOMEŠKA POKRAJINA** odprta proti V; **APNENCI** na dnu, neizrazit kras (ker debeli peski + ilovice + valovito + gričvato, razrezala krka s pritoki) **KLIMATSKO PREHODNA ZEMLJA**; Z del = najbolj hribovit, hladen, gozdnat; **GOSPODARSTVO**: **LES** (izpod Roga + Suhe krajine) = osnova lesni ind v Strazi **NOVO MESTO** središče; v okljuku Krke, prometno križišče; ind motornih vozil, kemična (Krka-tovarna zdravil), tekstilna, elektroindustrija (**SENTJERNEJ**). **BELA KRAJINA** bela narodna noša; odprta proti hrvaški; Kolpa + Lahinja >> vrezali kanjone v Črnomaljski ravniki; na S ravniki v grčevje; na obrobju gosto poseljeno; **METLIKA** tekstilna **ČRNO MELJ** livarna, premogovnik v zapiranju v Kanižarici > terciarni premog sredi apnenca **VINICA ob Kolpi** **SEMIC** elektroindustrija **VINORODNO METLIŠKO PRIGORJE**; višje jesenske padavine so neugodne za trto, ker BK na J; **PREHODNA**